

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Organismy v lidských sídlech
Anotace	Pracovní listy k procvičování pojmů z daného prostředí. Nejvhodnější použití – všechny listy vytisknout a žákům předložit k doplnění (řešení slouží pro kontrolu).
Autor	Mgr. Ladislav Sedlák
Vzdělávací oblast	Člověk a příroda (přírodopis)
Očekávaný výstup	Žák získá přehled o hlavních druzích škodlivých organismů, které provázejí člověka.
Ročník	7.

Organismy v lidských sídlech – strana první

1. Charakterizuj uvedené živočichy a uveď příklad jejich vlivu na člověka:

- a) viry .....
- b) bakterie .....
- c) tasemnice .....
- d) škrkavka .....
- e) roup .....
- f) blecha .....
- g) veš .....
- h) komár .....
- i) myš .....
- j) krysa .....
- k) potkan .....

2. Doplň písmena do nedopsaných slov:

Odolnost vůči nemocem neboli **i** . . . . . se posiluje

o t . . . . ., zdravou **v** . . . . . a **o ě** . . . . .

Při očkování se dodávají do těla buď .....

nebo přímo .....

3. Přiřaď k sobě správné pojmy:

A. Bakterie .....

B. Viry .....

- 1. angína
- 2. AIDS
- 3. chřipka
- 4. úplavice
- 5. rýma
- 6. tuberkulóza

Organismy v lidských sídlech – strana druhá

4. Uveď alespoň dva příklady:

a) vnitřní cizopasník .....

b) vnější cizopasník .....

c) potravní konkurent .....

5. Přiřaď, co k sobě patří:

A. tasemnice

1. meziposítel

B. kráva

2. posítel

C. člověk

3. cizopasník

.....

6. Vysvětli, co znamenají cizí pojmy:

a) dezinfekce .....

b) dezinfekce .....

c) deratizace .....

7. Uveď příklady škodlivých hlodavců a doplň, kde se s nimi nejčastěji setkáme:

a) .....

b) .....

c) .....

Organismy v lidských sídlech – řešení

1.
  - a) nebuněčné organismy, parazitují v buňkách, způsobují onemocnění (rýma)
  - b) jednobuněčné organismy, některé jsou potřebné (ve střevech tráví potravu), jiné způsobují choroby (angína)
  - c) parazituje v tenkém střevě člověka, tělo z článků až 10 m, má složitý vývin (mezihostitel – skot – boubel)
  - d) parazituje v tenkém střevě člověka, válcovité tělo 10-30 cm
  - e) parazituje v tlustém střevě člověka, válcovité tělo 1 cm
  - f) vnější parazit, skáče, tělo několik mm, sají krev, přenáší různé choroby (mor)
  - g) vnější parazit, přichycuje se ve vlasech, sají krev, škrábáním ran – infekce
  - h) vnější parazit, dvoukřídý hmyz, proměna dokonalá, samičky sají krev
  - i) hlodavec, velké uši, oči, ocas, škodí na potravinách, přenáší choroby
  - j) hlodavec, podobná myši, škodí na zásobách potravin, přenáší choroby
  - k) hlodavec, kratší ocas a menší uši, škodí na zásobách, přenáší choroby

2. Odolnost vůči nemoci neboli **i m u n i t a** se posiluje **o t u ž o v á n í m**, zdravou **v ý ž i v o u** a **o č k o v á n í m**. Při očkování se dodávají do těla buď **oslabené bakterie** k vytvoření **protilátek** nebo přímo **hotové protilátky**.

3. **A 1, 4, 6**
B 2, 3, 5

4.
  - a) tasemnice bezbranná, škravka dětská, roup dětský
  - b) blecha obecná, veš dětská, štěnice domácí
  - c) myš domácí, krysa, potkan

5. **A 3, B 1, C 2**

6.
  - a) hubení škodlivých mikroorganismů
  - b) hubení škodlivého hmyzu
  - c) hubení škodlivých hlodavců

7.
  - a) krysa – nadzemní části budov (sýpky, půdy)
  - b) potkan – podzemní části budov (kanály, stoky)
  - c) myš domácí – ve skladech potravin (komory, spíže)